

Драженко Ђуровић, Политички односи у Босни и Херцеговини 1945–1958, Архив Републике Српске – Институт историјских наука Универзитета у Источном Сарајеву – Удружење архивских радника Републике Српске, Источно Сарајево – Бањалука 2024, 545 стр.

У издању Архива Републике Српске, Института историјских наука Универзитета у Источном Сарајеву и Удружења архивских радника Републике Српске, објављена је монографија др Драженка Ђуровића *Политички односи у Босни и Херцеговини 1945–1958*. Истоимена монографија одбрањена је као докторска дисертација на Филозофском факултету Универзитета у Београду маја 2022. године под менторством академика проф. др Љубодрага Димића.

Као рецензенти монографије потписали су се академик проф. др Љубодраг Димић, проф. др Мира Радојевић и др Бојан Димитријевић.

Обимом од 545 страница, са 1704 напомене и са прегршит драгоцених података, монографија Политички односи у Босни и Херцеговини 1945–1958, дијели се на сљедеће дијелове: Предговор, Увод, Политички и међунационални односи у Босни и Херцеговини и политика грађанских странака и Комунистичке партије Југославије 1918–1941, Улога и значај Босне и Херцеговине у Другом свјетском рату 1941–1945, Мјесто Босне и Херцеговине у Федеративној Југославији (1943–1946), Проблем темељног начела федералне Босне и Херцеговине – братства у заједничкој оружаној борби, Босна и Херцеговина као противрјечност националном принципу федеративне Југославије, Улога Босне и Херцеговине у југословенској федерацији равнотеже, Уставно уобличавање Босне и Херцеговине, Дефинисање новог друштвено-политичког система и надлежности републике, Противрјечности уставног дефинисања националног питања у Босни и Херцеговини, Право на самоопредјељење до отијепљења и његова тумачења, Противрјечности обликовања републичког грба и заставе, Године централизоване власти (1945–1949), Борба за учвршћивање власти – избори и изборне технике, Значај избора за власт КПЈ, Противрјечности остваривања бирачког права, Предизборна кампања – методи и политички циљеви, Изборни резултати и постизборне реакције, Борба за придобијање народних маса, Придобијање народних маса као предуслов за остваривање братства и јединства, Просвјета и култура у служби политике придобијања маса, Разбијање контрареволуционарних група, Методи и проблеми борбе за разбијање контраре-

волуционарних група, Однос револуционарне власти према ликвидацији четника, Однос револуционарне власти према ликвидацији усташа, Однос револуционарне власти према ликвидацији муслиманских контрареволуционарних снага, Избјегличко питање и колонизација у Босни и Херцеговини, Политички аспект избјегличког питања у Босни и Херцеговини, Политички аспект колонизације из Босне и Херцеговине у Војводину, Однос власти према селу и остваривању Петогодишњег плана – Политичка активност КПЈ и отпори, Економске прилике на селу и политика КПЈ, Индустијализација и политика КПЈ, Информбировски расијеп у Босни и Херцеговини (1948–1953), Општи оквир сукоба Југославије и Информбироа, Према коначном расијепу 1948. године, Специфичности расијеп у Босни и Херцеговини, Обим и разлози расијеп у партијској организацији Босне и Херцеговине, Расијеп у врху Покрајинског комитета КПЈ за Босну и Херцеговину, Расијеп у Влади НР Босне и Херцеговине, Расијеп у Мјесном комитету КПЈ Сарајево, Расијеп у УДБ-и за Босну и Херцеговину, Расијеп у осталим институцијама и органима власти, Повјерење у покајање или прагматичне амнестије?, Београдска сједница као прекретница, Прагматизам као опција, Ниво примјењиване репресије, Партијска кажњавања – увод у хапшења и прогоне, Хапшења, Босанскохерцеговачки “преваспитачи”, Сарајевски Централни затвор, Босанскохерцеговачки “самоуправни функционери” на Голом отоку, Босанскохерцеговачки информбировци на слободи, Почетак децентрализације и покушај демократизације друштва (1950–1954), Процеси децентрализације и демократизације, Општи контекст и разлози политичког заокрета, Идејни заокрет и односи у локалним органима власти, Идејни заокрет и односи у привреди, Идејни заокрет и културно-просвјетна политика, Уставни закон и политички односи у Босни и Херцеговини, Усложњавање политичких прилика у Босни и Херцеговини, Односи сељаштва и власти – нови талас револуционарних мјера и Цазинска буна 1950. године, Политичке рефлексије Закона о забрани ношења зара и фереџе, Проблеми политике националне равноправности, Проблеми националног опредјељења муслимана – између политике Партије и припадности “турској вјери”, Револуционарна власт и вјерске заједнице, Обрачун са либерализмом – пратиоцем демократизације, Дисидентство Милована Ђиласа, Обрачун са “ђиласовићином” у Босни и Херцеговини, Суочавање са кризом и преиспитивање политичких односа (1955–1958), Посљедице бирократизације друштва – “на вратима кризе”, Општи ехо југословенске кризе, Проблеми увођења комуналног система, Привредни проблеми као узрок кризе, Отварање питања међунационалних односа и равноправности народа, Проблем политичке интеграције Хрвата, Муслиманско питање и покушај ревитализације идеје југословенства, Односи републике и федерације, Тиха подјела у врху СКЈ и држање босанскохерцеговачких комуниста, Први знаци јачања републичког партикуларизма у Босни и Херцеговини, Закључак, Извори и литература, Регистар личних имена и Биљешка о аутору.

ГОРАН Р. БУРАН, Драженко Ђуровић, “Политички односи у Босни и Херцеговини 1945...”

Према научној и стручној вриједности поменуте монографије, препоручујем исту на коришћење стручној и научној јавности.

*Горан Р. Буран
Архив Републике Српске
Бањалука*